

Maurycy Światała

1921-1990

Absolwent Szkoły Morskiej w Southampton z 1943 roku; uczeń na „Darze Pomorza” w ostatnim przedwojennym rejsie żaglowca, radiotelegrafista w Marynarce Wojennej, uczestnik konwojów, starszy pilot w Kanale Sueskim, kapitan we flocie australijskiej.

Urodził się 7 grudnia 1921 r. w Katowicach na Ligocie. Egzaminy do Państwowej Szkoły Morskiej w Gdyni zdał w czerwcu 1939 r. i na „Darze Pomorza” odbył kandydatkę – był to ostatni przedwojenny rejs żaglowca.

Po wybuchu wojny i przeprawie ze Szwecji do Wielkiej Brytanii zgłosił się do Marynarki Wojennej i po rekruckiej obróbce oraz kursie radiotelegrafistów¹ został wysłany na służbę na ścigaczach.

W 1942 r. opuścił Marynarkę Wojenną i wrócił do floty handlowej. Był od września do października 1942 r. młodszym marynarzem na s/s „Katowice”, po czym otrzymał wezwanie do Szkoły Morskiej w Southampton, którą ukończył w 1943 r. z oceną bardzo dobrą². Z dyplomem aspiranta porucznika żegluga małej, który otrzymał w sierpniu 1944 r., został III oficerem na s/s „Lida” – od maja 1945 r.

Po wojnie wrócił do Polski. Uczestniczył w pierwszym powojennym rejsie „Darem Pomorza” do Szwecji (komendant kpt. ż.w. Stefan Gorazdowski, abs. WN z 1932).

Następnie na przeniesionym z Gdyni do Szczecina Wydziale Nawigacyjnym musiał raz jeszcze zdawać egzamin kończący – jemu, jak i wielu jego kolegom, nie zaliczono bowiem dyplomu angielskiego.

Pływał w rejsach na Daleki Wschód, w latach 50. był starszym pilotem w Kanale Sueskim, ale „w 1956 roku wraz z żoną i dziećmi przedostał się do Włoch, by tam cieszyć się wolnością i ulgą po latach bytu w zakłamanym reżymie komunistycznym. Wyemigrował z rodziną do Australii”³.

Tam zmuszony był po raz trzeci powrócić „do studiów na dyplom kapitański. Zdał z pierwszą lokatą. Jego pierwszym statkiem, jakim dowodził, był m/s «Kooringa», a po-

Kolekty z Marynarki Wojennej odwiedzają szczęśliwców z pierwszego roku kursu nawigacji. Stoją: Stanisław Magiera, Maurycy Światała i Jan Kopeć, siedzą Stanisław Jurkiewicz i Bolesław Pogorzelski

tem statki o pojemności 50 tys. tonażu. M/s «Zincmaster» był ostatnim statkiem pod jego komendą, nim zszedł na przedwczesną emeryturę ze względu na stan serca. Piastował wtedy funkcję komodora floty należącej do Associated Steamship Ltd. Ci z nas, co go dobrze znali – F. Wasiński, J. Miłobędzki, B. Pogorzelski i wielu z jego rocznika kandydackiego, pamiętają Go jako dobrego kompana, moralnie bez skazy, no i marynarza z prawdziwego zdarzenia¹⁴ – napisali koledzy w „Okólniku”, informując o śmierci kolegi. Maurycy Świtła zmarł 1 sierpnia 1990 r. w Australii.

W Sztokholmie w roku 1946

Fot. Florian Staszewski

Uroczystości na „Darze Pomorza” przed wyjściem w pierwszy powojenny rejs, pośrodku dyrektor PSM kpt. ż.w. Konstanty Maciejewicz

Źródła: *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom I, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, wyd. II, Gdynia 2000; Wadim Konstanty Taniewski-Elliott, *Spis personelu zatrudnionego na statkach Polskiej Marynarki Handlowej w latach 1939-1945*, Gdańsk 1981; Bolesław Pogorzelski, *Przyszłość bez jutra. Wojna i banicja chłopców Białej Fregaty*, Cape Town 2008; Jan Stępień, *Szkolnictwo morskie w okresie II wojny światowej i po jej zakończeniu w latach 1940-1947*, maszynopis; Józef Miłobędzki, *Polskie szkolnictwo morskie w Wielkiej Brytanii podczas II wojny światowej*, Gdynia 1980, na prawach rękopisu; *Ku chwale bandery*, Warszawa 1992; „Okólnik”.

1 Za: Józef Miłobędzki, *Kręgi na wodzie*, [w:] *Ku chwale bandery*, Warszawa 1992, s. 213.

2 Za: Jan Stępień, *Szkolnictwo morskie w okresie II wojny światowej i po jej zakończeniu w latach 1940-1947*, maszynopis, w zbiorach Sali Tradycji UMG – D/ 631.

3 „Okólnik” 1991, nr 163, s. 45.

4 Ibidem.